Hírlevél

A Veszprémi Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési kiadványa – 2023. 6. szám

TARTALOM

November 1. mindenszentek és az azt megelőző halottak napja alkalmából tömegesen keresik fel a sírkerteket az elhunyt hozzátartozóikra emlékezők. A rendőrség a temetők környezetében esetenként kialakuló közlekedési, parkolási problémák és a látogatók vagyonbiztonsága érdekében is fellép. Ez utóbbi esetében különösen nagy szerepe van a megelőzésnek.

Ebben az évben az egyre nagyobb tért hódító online csalások különféle módszereit és módszercsoportjait járjuk körül. Hírlevelünk aktuális számában az egyik leggyakoribb és jelenleg a legnagyobb károkat okozó elkövetői módszert ismertetjük, amelynek lényege, hogy a csaló magát egy bank biztonsági szakemberének kiadva, telefonon hívja fel a számlatulajdonost. Az előadott történet szerint egy kétes utalás miatt szükség van a sértett számláján a pénz biztonságba helyezésére, a valóságban viszont éppen a hívó lopja el az áldozat pénzét.

SÍRKERTEK BIZTONSÁGA

Ne hagyjuk látható helyen, a parkoló autóban, vagy a sír mellett értékeinket

Közlekedésbiztonsági szempontból magasabb kockázatúnak kell tekintenünk idén az október 28-tól november 5-ig terjedő időszakot, figyelemmel arra, hogy a halottak napja előtti és azt követő hétvégén egyaránt megnövekszik a temetőlátogatók száma. Emellett az őszi szünetben az iskolás gyermekek szülei közül sokan szabadságot vesznek ki, így számukra a szünidő hétköznapjai is alkalmasak lehetnek arra, hogy elhunyt szeretteik sírjait felkeressék. Mivel ma már a döntő többség gépjárművel érkezik a temetőbe, ezért az átlagost messze meghaladó forgalom prognosztizálható ezeken a napokon, melynek eredményeként napirenden lehetnek a torlódások és a parkolási nehézségek. Ez utóbbi problémát egyesek a várakozási tilalmak figyelmen kívül hagyásával „oldják meg", azzal győzve meg magukat, hogy legális parkolóhely híján „nem volt más választásuk".

A veszprémi rendőrök évről évre azt is észlelik, hogy a tiltó tábla visszatartó ereje általában addig tart, amíg az első autós mégis a hatálya alatt parkol le. Szabályszegése a később érkező sofőröket elbizonytalanítja a tábla jelentésének értelmezésében, és a rossz példát másolva, rövid idő alatt tömegessé teszik a tiltott helyen való várakozást. Számonkérés esetén gyakori az idős szülő szállítására való hivatkozás. Az indok viszont csak akkor méltányolható, ha az utasok a fizikailag kímélendő családtaggal együtt a temető főbejáratánál kiszállnak, a járművezető pedig folytatja útját a legközelebbi parkolóhelyig és csak később csatlakozik a többiekhez. A földrajzi mobilitás következtében sokaknak lakóhelyüktől távol eső temetőkbe is el kell zarándokolniuk ebben az időszakban. Mindez azt eredményezi, hogy az országutak forgalma is fokozódik, ami megnöveli a balesetveszélyt. Nem célszerű ilyenkor a jogosítvánnyal ugyan rendelkező, de csak ritkán volán mögé ülő családtagra testálni a vezetést! Amennyiben már megérkeztünk az úti célhoz és az autót is sikerült szabályosan leállítani, onnantól a vagyonbiztonságé a főszerep. Nem szerencsés a hétköznapok szerteágazó szükségleteinek megfelelően összeállított retikült magunkkal vinni, mert ez arra csábíthatja tulajdonosát, hogy azt súlya miatt inkább az autóban hagyja, felkeltve ezzel a gépkocsi-feltörők érdeklődését. Természetesen más értékek, műszaki cikkek, iratok biztonságos tárolására sem alkalmas a gépkocsi!

Az a táska vagy laptop, amit – nagyon helyesen – nem hagytunk a gépjárműben, legközelebb majd a sír tisztítása, rendezgetése során válik feleslegessé, hiszen ehhez mindkét kezünkre szükségünk lesz, így az értékeket nagy valószínűséggel a sírkőre vagy a közelben lévő padra, egyéb arra alkalmas helyre fogjuk letenni. Addig nem is lesz baj, amíg ezeket folyamatos felügyelet tartjuk és még arra az időre sem tévesztjük szem elől, amíg friss vízért megyünk, vagy kidobjuk az elszáradt virágokat a konténerbe. Ellenkező esetben a sírok között jó fedezéket találó tolvaj, váratlanul előléphet rejtekéből és könnyedén megkaparinthatja ezeket a tárgyakat.

Esetenként előfordulhat, hogy a síremlékre kihelyezett koszorút, virágot vagy mécsest ellopják, majd tovább értékesítik azt. Ebből a szempontból praktikusabb a temető felkeresését kitolni, mert a frekventált időszak végén vagy azt követően már jelentősen csökken a kereslet a sírt díszítő tárgyakra. Mindenkitől elvárható viszont, hogy csak legális forrásból vásároljon, ellenkező esetben magatartásával ő maga is aktivizálhatja az elkövetőket!

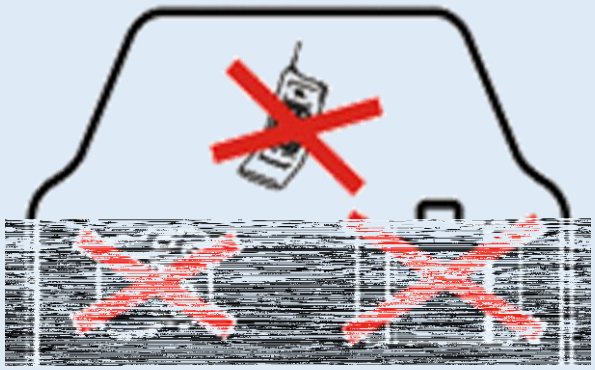

Az idős hozzátartozók biztonságára külön is érdemes kitérni. Ők azok, akik a temetőlátogatások során a legnagyobb veszélynek vannak kitéve, hiszen a fentiekben leírt ajánlásokat már nem, vagy legalábbis nem maradéktalanul tudják betartani. Kiszolgáltatottságuk azonban megszüntethető, ha nem egyedül, hanem fiatalabb hozzátartozóik társaságában emlékeznek meg halottjaikról. Egészségi állapotuk alapján lehetnek közöttük olyanok is, akik egy nagyobb temetőben, akár el is tévedhetnek. Figyelemmel az október 29-én esedékes óraátállításra az eltévedés esélyét a korai sötétedés is növelheti. Ne hagyjuk magukra őket!

Az online csalások nem kapcsolódnak a halottak napjához. Azt azonban fontos megjegyezni, hogy kegyeleti szempontok nem fogják arra ösztönözni a bűnözőket, hogy a temetőlátogatások idejére felfüggesszék tevékenységüket. E bűncselekmények megelőzésében a főszerep a potenciális áldozatoké, ők tehetnek a legtöbbet a saját védelmükért. Fontos, hogy kövessék a rendőrség, a pénzintézetek és a gazdasági életnek a prevencióban érdekelt valamennyi szereplője közleményeit, ajánlásait. A kiberpajzs.hu honlapon megtalálható információkat áttanulmányozva pedig bárki olyan mély ismeretekre tehet szert a témában, minta egy online tanfolyamnak lenne a részese.

HAMIS BANKI TELEFONHÍVÁS

Biztosan csaló, aki telefonjára egy program letöltésére kéri

Teljes megtakarításokat, esetenként egy élet munkájának gyümölcsét tulajdonítják el a magukat banki biztonsági munkatársnak kiadó telefonos csalók. Ennek a módszernek a lényege: a sértettet egy magát banki ügyintézőnek kiadó személy hívja fel, és arról tájékoztatja, hogy a bankszámláján gyanús tranzakciót észleltek. Az elkövetők figyelnek a részletekre: a háttérből egy bank ügyfélterének az élete hallatszik be ügyfélhívásokkal, a csalók figyelmeztetik a hívott felet, hogy „minőségbiztosítási okokból a beszélgetést rögzítik" és egyeztetik adataikat. A pénze elvesztésével megijesztett sértettekben rendszerint csak utólag tudatosul, hogy az adataikat, jelszavaikat ők maguk közölték a hívóval. Miután a sértett közli, hogy a gyanús utalást nem ő kezdeményezte, a segítőkész ügyintéző egy program letöltését javasolja. Az AnyDesk, RustDesk, Teamviewer nevű programokban az a közös, hogy mindhárom alkalmazás úgynevezett távoli asztal hozzáférést biztosít a sértett online eszközéhez. Az ügyfél által letöltött alkalmazás és a megszerzett jelszavak, azonosító kódok segítségével a bűnözők aztán hozzáférnek az áldozat netbank fiókjához és kiürítik a számláját.

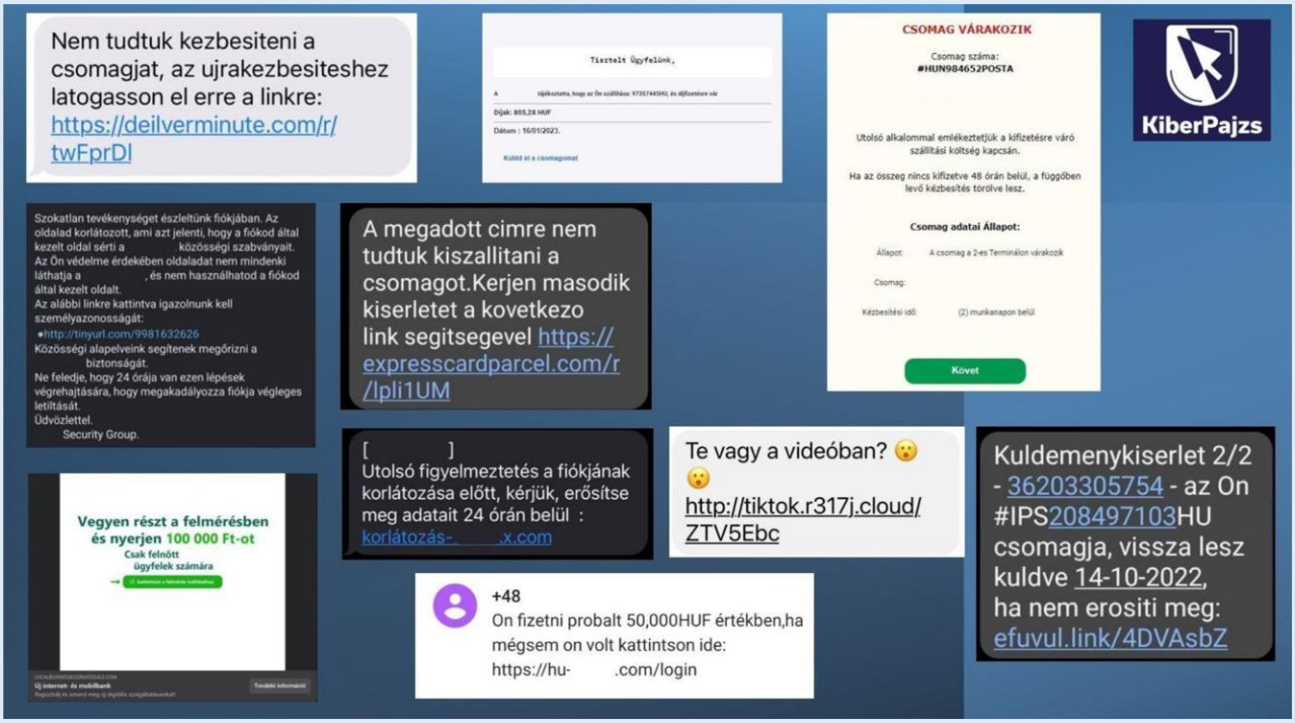

Nem győzzük hangsúlyozni, hogy a bankok nevében telefonáló ügyintézők soha nem kérik semmilyen program telepítését! Ha mégis ilyenre kérik, biztosan csalókkal van dolga.

A módszer továbbfejlesztett változata, amikor a csaló már az ügyfél adatainak a birtokában hívja fel áldozatát. Ki ne bízna abban az ügyintézőben, aki nem kérdezi, hanem már ő maga mondja a hívott fél nevét, kártyaszámát, születési idejét? Ha még a banki hívószám is stimmel, mi ok lenne a gyanakvásra? Pedig ilyenkor is érvényes a szabály: nem töltünk le semmilyen alkalmazást a hívó kérésére, legyen bármilyen meggyőző is. De akkor hogyan ismerik az áldozatnak kiszemelt ügyfél adatait? A titok egy korábbi adatlopás, amelyet a sértett még csak nem is észlelt.

Mindenki találkozott már adathalász SMS-ekkel, online reklámokkal, e-mailekkel. „A kínai csomagja a postán várja, vámot/ügyintézési díjat kell rá fizetni, 390 forintot, kattintson a linkre.” „Az első ötszáz jelentkező 2 euróért vehet egy Nike sportcipőt.” „A Netflix előfizetése elmaradást mutat, fizesse be most, vagy törlik a fiókját.” És így tovább. Számtalan módon megpróbálhatják kicsalni személyes és banki adatainkat. A linkek adathalász oldalakra visznek, amelyek megtévesztésig hasonlítanak az igazira. A csaló oldalon az ember megadja az adatait, mert amúgy is vár csomagot, nem néz utána, tényleg elmaradt-e az előfizetéssel, csak megadja a kért banki és személyes információkat, amelyek egy részét a telefonja már amúgy is automatikusan felajánl. Az összeg jelentéktelen, az ügyintézés még egy percet sem vesz igénybe, nem gondolkozik rajta sokat a mai elfoglalt ember. A tranzakció sikeres volt, írja ki az oldal. Ha ilyenkor ellenőrzi a számláját nem lát végrehajtott tranzakciót, mert nem is ez volt a lényeg, az adatait csalták ki éppen. Végül napokkal, hetekkel később megcsörren a telefon, a magát a bankja biztonsági szakemberének kiadó bűnöző tudja az adatait, ezzel pedig a leggyanakvóbb ügyfél kételyeit is eloszlatja. Majd egy gyanús tranzakció miatt egy program letöltésére kéri... Arra is van példa, hogy az áldozatot banki jelszava megváltoztatására, illetve az SMS-ben kapott kódok megadására kérik. A színjáték egyetlen célja azonban a számla kiürítése. Mire az ügyfél ráébred, hogy becsapták és értesíti a bankját, majd a rendőrséget, a bűnözők többnyire már külföldi pénzkiadó automatákból felvették kicsalt összeget.

MIT TEGYEN, HOGY NE VÁLJON ILYEN CSALÁS ÁLDOZATÁVÁ?

- Soha ne adja meg online banki jelszavát vagy az egyszer használható, második hitelesítési kódot! A bankok, banki ügyintézők sosem kérik el ezeket az információkat!
- Amennyiben rosszat sejtünk kérdezzünk rá az „ügyintézőnél” egy korábbi tranzakcióra, hiszen ha tényleg a bank munkatársával beszélünk, akkor látnia kell az adatsorban és tudnia kell rá válaszolni!
- A legkisebb kétség esetén is a hívást szakítsák meg, és bankkártyájuk hátoldalán található hivatalos telefonszám felhívásával ellenőrizzék a tájékoztatás valóságtartalmát!
- Minél sürgetőbb a hívó annál gyanúsabb! Lassítson és gondolja át alaposan, hogy mit is kérnek valójában!
- Ne adja meg bankkártya vagy online banki adatait és ne küldjön másolatot okmányairól!
- A csalók az interneten könnyen megszerezhetik az alapvető információkat Önről, vagy a vállalatról, amelynek dolgozik, például a közösségimédia-profilok felhasználásával. Nem bízhat meg a hívóban csak azért, mert ő ismeri ezeket az adatokat.
- **Ne töltsön le semmilyen programot a telefonos ügyintéző javaslatára!**
- Legyen a számítógépen és telefonon aktív, az üzeneteket, letöltéseket és a webhelyeket is ellenőrző program!

KIBERPAJZS

Összefogás a digitális pénzügyi bűnözőkkel szemben

KiberPajzs néven közös oktatási és kommunikációs együttműködésről döntött a Magyar Nemzeti Bank, a Magyar Bankszövetség, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, az Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Nemzeti Kibervédelmi Intézet, illetve az ORFK 2022-ben**.** A kezdeményezéshez 2023. szeptember 7-én a Gazdaságfejlesztési Minisztérium és a Magyar Államkincstár is csatlakozott. A KiberPajzs projekt egyik legfontosabb célja a tájékoztatás, az edukáció, az ügyfelek és felhasználók figyelmének felhívása az online tér pénzügyi biztonságot veszélyeztető kockázataira. Az alapítók célkitűzése, hogy az elsajátított ismeretek segítségével a lehető legteljesebb pénzügyi tudatosság alakuljon ki a digitális pénzügyi szolgáltatásokat használó lakosság körében, ezzel csökkentve annak esélyét, hogy online csalás áldozatává váljanak.

Az együttműködés alapján létrejött honlap a **www.kiberpajzs.hu**, amely mindig naprakész információval szolgál olvasóinak az aktuális online csalási módszerekről. A KiberPajzs abban is segíti a látogatóját, hogy idejekorán felismerje, ha a sérelmére bűncselekményt kísérelnek meg elkövetni.

Ezen bűncselekmények felderítése, sértettjeik kártalanítása még bizonytalan, az egyedül hatékony megoldásnak a megelőzés tűnik. A támadások elhárítására pedig csak azok képesek, akik kellőképpen felkészültek a témában. A Veszprém vármegyei rendőrség elnevezésű Facebook oldalon a Veszprém Vármegyei Rendőrfőkapitányság Sajtószolgálata rendszeresen megosztja az aktuális híreket, közleményeket, a legújabb online csalási módszereket. Ezek között az online csalások is szerepelnek, továbbá az azok megelőzését segítő információk.

Információkéréssel forduljon hozzánk bizalommal!

Veszprémi Rendőrkapitányság
8200 Veszprém, Bajcsy-Zsilinszky utca 2.
Tel: 06-88/428-022
E-mail: **rauszi@veszprem.police.hu**

A kiadásért felel: Rausz István r. ezredes rendőrkapitány

Tájékoztatjuk, hogy a Rendőrségi Adatvédelmi Nyilvántartás szerinti adatvédelmi tájékoztató a következő linkről letölthető:

http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/adatvedelem/altalanos-informaciok

Tájékoztatjuk továbbá, hogy amennyiben a jövőben nem kívánja hírlevelünket megkapni, a Veszprémi Rendőrkapitányság rauszi@veszprem.police.hu e-mail címre küldött üzenetével kérheti e-mail címe törlését.